

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 lutego 2017r. Sąd Rejonowy w Pabianicach (1) oddalił powództwo powoda P. S. przeciwko pozwanej J. O. o zapłatę kwoty 10 000,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 23 lutego 2015r. do dnia zapłaty oraz (2) zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1217zł brutto tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia podał, że przyczyną oddalenia powództwa było nie sprostanie przez powoda ciężarowi dowodu w zakresie wykazania, że powód przekazał pozwanej kwotę objętą pozwem. Ponadto Sąd uzasadnił rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, który zaskarżył wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj.

1. art. 233§1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 230 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., 228§2 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny a nie swobodny, sprzeczny z zasadami logicznego doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, wyciągnięcie wniosków pozostających ze sobą w sprzeczności i nie znajdujących poparcia w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, poczynienie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym poprzez przyjęcie, że:

- powód nie przekazywał pozwanej za pośrednictwem A. O. (1) kwoty wskazanej w treści umowy z dnia 3 września 2013r., powód nie wykazał zasadności powództwa zarówno co do zasady jak i wysokości, pozwana pod koniec września 2013r. w ramach prowadzonej działalności zawarła z powodem umowę o dokapitalizowanie działalności gospodarczej, umowa została opatrzona datą wcześniejszą - 03 września 2013r., nie dania przez Sąd wiary zeznaniom A. O. (1), że powód przekazał pozwanej więcej niż 5.000 zł, twierdzenia powoda w zakresie przekazania pozwanej kwoty 10.000 zł, powstania samego zadłużenia i jego wysokości należy uznać za gołosłowne kiedy fakt przekazania przez powoda na rzecz pozwanej kwoty 10.000 zł wskazują zeznania świadków, chociażby A. O. (1);

- zeszyt zaginął a pozwana nie przedstawiła tylko z tego powodu zeszytu Sądowi do wglądu, co powoduje, że Sąd nie ma możliwości ocenić wiarygodności zapisów zeszytu, w tym nie może ocenić na ile rzetelnie były prowadzone zapisy, kiedy Sąd w istocie czyni własne ustalenia o chaotyczności zapisów w zeszycie, zaś nie przedstawienie przez pozwaną zeszytu powinno ją obciążać, a Sąd powinien wyciągnąć wobec niej negatywne skutki procesowe z faktu jego nieprzedłożenia;

- istnieją rozbieżności i niejasności w zeznaniach powoda kiedy są one logiczne odpowiadają doświadczeniu życiowemu biorąc pod uwagę upływ kilku lat od mających miejsce zdarzeń we wrześniu 2013r.

- okoliczność, że świadek A. O. (1) jest pozwaną w dwóch różnych sprawach cywilnych wszczętych przez J. O. związanych z zapłatą należności z tytułu umowy najmu i umowy pożyczki, przemawia za tym, żeby jej zeznaniom nie dać wiary, kiedy Sąd nie wskazał czy rzeczywiście takie sprawy są prowadzone z uwagi na chociażby nie podanie sygnatur tych spraw;

2. naruszenie art. 328§2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób nieodpowiadający wymogom przewidzianym w tymże przepisie tj. w sposób niejasny- z uzasadnienia nie wynika bowiem, że Sąd nie ocenił wzajemnej korelacji wszystkich dowodów tj. dokumentów i zeznań świadków;

II. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał istotny wpływ na treść zapadłego wyroku poprzez bezzasadne przyjęcie przez Sąd w ustaleniach faktycznych, że :

- pozwana pod koniec września 2013r. w ramach prowadzonej działalności zawarła z powodem umowę o dokapitalizowanie działalności gospodarczej, umowa została opatrzona datą wcześniejszą - 03 września 2013r. kiedy

w istocie jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego umowa ta została zawarta na początku września 2013r.

- dzienny utarg i wydatki z kasy sklepu przy ul. (...) w Ł., w tym wypłaty dla pracowników oraz zadłużenie u dostawców sklepu, kwoty z faktur, kwoty z terminala, raporty dobowe zapisywane były w zeszycie prowadzonym przez pracownice pozwanej, w tym A. O. (1) - na potrzeby sklepu, kiedy w istocie jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, że przede wszystkim zeszyt w sklepie prowadziła A. O.;

- z zeznań świadka A. T. wynika, że wpisane w zeszyt kwoty nie odzwierciedlały kwot wynikających z wydruków kasowych, co może wskazywać na fragmentaryczność i chaotyczność zapisów kiedy świadkowie potwierdzili wpłaty dokonywane przez powoda na rzecz pozwanej, a które to były odnotowywane w zeszycie, zaś z zeznań świadka nie wynika aby jakkolwiek chaotyczność zapisów w zeszycie odnosiła się do kwot wpłaconych przez powoda.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wnosil o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku i:

a) orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu;

b) zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania za I i II instancję w tym kosztów zastępstwa procesowego ;

ewentualnie o:

2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i pozostawienie temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

Pozwana złożyła odpowiedź na apelację, w której wносиła o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie kosztów. Wnioskowała o dopuszczenie dowodu z wyroku zaocznego z dnia 17 marca 2017r. wydanego w sprawie I C 1631/15 z powództwa J. O. przeciwko A. O. (1).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest częściowo zasadna.

Mając na uwadze, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Sąd Okręgowy na podstawie art 381 k.p.c. pominął zgłoszony dopiero na etapie postępowania apelacyjnego dowód z uzupełniającego przesłuchania świadka A. T. jako spóźniony, bowiem dowód ten powód mógł powołać w postępowaniu przed Sądem I instancji. Świadek ten był przez Sąd przesłuchany na terminie rozprawy dnia 22 sierpnia 2016r. i pełnomocnik powoda miał wystarczająco dużo czasu aby zapoznać się z nagraniem i zgłosić dowód z uzupełniającego przesłuchania tegoż świadka przed Sądem I instancji. Ponadto należy podkreślić, że w aktach sprawy na k. 105-127 znajduje się transkrypcja protokołu rozprawy na której był przesłuchiwany świadek.

Sąd Okręgowy dokonał w części odmiennej oceny materiału dowodowego i ustalił, że powód dokonał wpłaty z tytułu umowy opatrzonej datą 3 września 2013r. powódce kwoty 500zł. Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o zeznania świadka A. T., która zeznała, że w jej obecności powód przekazał sprzedawczyni A. O. (1) kwotę 500zł. Ponadto sama powódka będąc słuchana w charakterze strony nie zaprzeczyła, że powód przekazał sprzedawczyni jakieś kwoty tylko nie wiedziała w jakiej wysokości (zeznania powódki k. 168). W pozostałym zakresie uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne.

Przechodząc do omawiania zarzutu apelacyjnego polegającego w istocie na naruszeniu przepisów prawa procesowego poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na wadliwej ocenie materiału dowodowego, to należy podnieść, że częściowo przedmiotowy zarzut okazał się zasadny, bowiem wadliwie Sąd Rejonowy ocenił, że powód nie udowodnił żadnej wpłaty z tytułu umowy o dokapitalizowanie działalności gospodarczej. W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie wadliwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Przy ocenie materiału dowodowego sądowi przysługuje bowiem swoboda zastrzeżona treścią powołanego wyżej przepisu. W razie tylko pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego, może mieć miejsce skuteczne kwestionowanie tej swobody oceny dowodów. Tego rodzaju uchybień nie sposób się dopatrzeć w stanowisku Sądu I instancji, zaś skarżący prezentując niezadowolenie z treści rozstrzygnięcia Sądu w żaden sposób nie wykazał, że pozostała ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c., co nadaje apelacji polemiczny charakter. Nie ma podstaw do stwierdzenia, że powód udowodnił, że przekazał powódce kwoty przewyższające 500zł, nie przedstawił na tę okoliczność żadnego pokwitowania ani wiarygodnego dowodu. Zdaniem powoda o tym, że przekazał pozwanej kwotę 10000zł miały świadczyć zapiski w zeszycie prowadzonym w sklepie, które również widziała świadek A. T., jednakże z zeznań samego powoda wynika, że nie ustalał z pozwaną, że jego wpłaty będą wpisywane w zeszycie. Ponadto świadek T. skoro nie widziała przekazywanych kwot przez powoda poza kwotą 500zł nie mogła posiadać wiedzy czy wpłaty z adnotacją „wpłata Pan P.” odzwierciedlają faktycznie dokonane wpłaty. Tym bardziej, że świadek miał zastrzeżenia do rzetelności prowadzonych w zeszycie zapisów, bowiem utargi nie zgadzały się kompletnie z wydrukami z kasy. Trudno wobec tego zapiskom w zeszycie przypisać walor pokwitowania skoro pozwana nie wiedziała, że takie zapiski są czynione. Ponadto w zeszycie tym powód nie podpisywał się pod wpłatą opatrzoną datą, ani też nie podpisywała się osoba, która przyjmowała pieniądze w imieniu pozwanej, powód zaś nie otrzymywał żadnego pokwitowania. W efekcie zagubiony zeszyt nie mógł i tak z powodów powyżej opisanych stanowić wiarygodnego źródła dowodowego co do kwot wpłaconych przez powoda, skoro brak w nim było tych wszystkich elementów, które by świadczyły, że faktycznie wpłata została dokonana. Sam powód nie pamięta w jakich kwotach i kiedy dokonał wpłat sprzedawczyni pani O., podawał, że przy świadku A. T. dokonał wpłaty kwoty 3000zł. Świadek A. T. widziała wpisy niedużych kwot 300zł, 500zł i ale dokładnie nie wiedziała ile było tych wpisów, uważała, że te wpłaty czynił powód ponieważ przy kwocie było wpisane „wpłata Pan P.”. Należy podnieść, że wbrew twierdzeniom powoda świadek A. T. zaprzeczyła aby była świadkiem przekazywania pani O. przez powoda jednorazowo kwoty 3000zł, zeznała ona natomiast, że była świadkiem jak powód przekazywał A. O. (1) kwotę 500zł. Z całą pewnością zeznania powoda nie korelują z zeznaniami świadka A. T. i z tego powodu są niewiarygodne co do dokonywanych wpłat przez powoda sprzedawczyni A. O. (1) i ich wysokości i nie mogą być podstawą zasądzenia całej żądanej kwoty objętej pozwem. Ponadto powód również twierdził, że dokonał wpłat znacznie przewyższających kwotę 10000zł, była to kwota ok 13000zł. Dlatego też zeznania powoda prawidłowo zostały uznane przez Sąd I instancji za niewiarygodne, nie poparte żadnymi dowodami.

W związku z tym, iż Sąd Okręgowy uznał za udowodnione, że powód przekazał powódce kwotę 500 zł w ramach umowy o dokapitalizowanie działalności gospodarczej zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ §1 i 2 k.p.c. i zasądził na rzecz powoda powyższą kwotę. Powodowi należały się odsetki od tej kwoty od daty wskazanej w pozwie tj. od dnia 23 lutego 2015 roku na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Należność powoda zgodnie z umową była wymagalna po upływie 14 dni liczonych od dnia doręczenia korespondencji o wypowiedzeniu umowy tj. 8 grudnia 2014 r. (k. 10) i wezwaniu do zwrotu kwoty 10000zł - zgodnie z art. 455 k.c. Powód mógł żądać zatem odsetek od daty późniejszej. Przy czym należało uwzględnić zmianę art. 481 k.c., dokonaną ustawą z dnia 9.10.2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1830), zgodnie z którą odsetki za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. mają zmienioną wysokość wynikającą z tej nowelizacji.

W związku z tym, iż powód wygrał sprawę w niewielkim zakresie Sąd Okręgowy nie zmieniał rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, bowiem odpowiada ono prawu – art. 100 k.p.c.

Pozostałe ustalenia dokonane przez Sąd i instancji znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. Zaś wskazane przez powoda jako błędne ustalenia dotyczą mało istotnych kwestii, mianowicie daty zawarcia umowy o dokapitalizowanie działalności gospodarczej i kto czynił zapiski w zeszycie. Należy podnieść, że ustalenia co do zawarcia umowy o dokapitalizowanie działalności gospodarczej pod koniec września 2013r. znajdują uzasadnienie w zeznaniach pozwanej. Biorąc pod uwagę dwa różne egzemplarze umowy, którymi posługiwały się strony i biorąc pod uwagę robienie wpisów do umowy przez powoda niezgodnie z rzeczywistością, ustalenia Sądu znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym i nie można im przypisać waloru dowolności. Ponadto prawidłowa była ocena wiarygodności zeznań świadka A. O. (1) ze względu na skonfliktowanie z pozwaną i nie umniejsza tej ocenie fakt, że Sąd I instancji nie przywołał sygnatur akt spraw sądowych toczących się z powództwa pozwanej przeciwko świadkowi, przy czym w aktach sprawy znajdowały się dowody na okoliczność toczących się procesów pomiędzy pozwaną a świadkiem. Dlatego też powyższe ustalenia również nie były dowolne.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na powódzie spoczywał obowiązek wykazania istnienia jak i wysokości dochodzonego roszczenia(art. 6 k.c.). Zgodnie z przepisem art. 3 k.p.c., strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Wskazać należy, że to na stronie powodowej spoczywa ciężar dostarczenia sądowi materiału dowodowego, na podstawie którego mógłby on przekonać się o prawdziwości faktów uzasadniających żądanie, czyli na wykazaniu słuszności żądania (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2000r. III CKN 17/00).

Strona powodowa nie przedstawiła dowodów umożliwiających weryfikację tego, iż powód przekazał w ramach umowy kwoty przewyższające 500zł . Należy bowiem pamiętać, że gospodarzem procesu cywilnego jest powód, który – kierując do sądu określone żądanie – ma obowiązek wykazać jego zasadność. Nie czyniąc tego naraża się na negatywne konsekwencje procesowe. W przedmiotowej sprawie, strona powodowa nie uczyniła więc zadość spoczywającym na niej dowodowym obowiązkom. W konsekwencji w pozostałej części żądanie pozwu podlegało oddaleniu, jako nie udowodnione.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., to zauważyć należy, iż pewne wahania orzecznictwa wywołuje kwestia, czy wady uzasadnienia mogą być przedmiotem zarzutu apelacyjnego oraz podstawą skargi kasacyjnej. Obecnie dominuje stanowisko, że obraza art. 328 § 2 k.p.c. może być zarzucana w apelacji lub skardze kasacyjnej tylko w wyjątkowych okolicznościach, tj. wtedy gdy wady uzasadnienia uniemożliwiają dokonanie kontroli instancyjnej lub kasacyjnej (por. np. wyr. SN: z 11 maja 2000 r., I CKN 272/00, niepubl.; z 14 listopada 2000 r., V CKN 1211/00, niepubl.; z 18 lutego 2005 r., V CK 469/04, LexPolonica nr 1631507, MoP 2009, nr 9, s. 501). Powołany przepis określa bowiem elementy, jakie powinno zawierać uzasadnienie wyroku, a jego naruszenie może polegać na braku w uzasadnieniu któregoś z tych elementów. Zarzut jego naruszenia może stać się zasadniczo wówczas przedmiotem skutecznej apelacji, jeżeli treść uzasadnienia dotknięta jest tak kardynalnymi brakami, że nie pozwala na dokonanie weryfikacji innych zarzutów apelacji oraz zastosowania przez sąd drugiej instancji prawa materialnego. Zwykle sprowadza się to do konkluzji, że z uzasadnienia sądu nie wynika, jaki w istocie stan faktyczny został ustalony [M. M., Apelacja w postępowaniu cywilnym. Komentarz. Orzecznictwo, W. K., wyd. 3, W. 2016, komentarz do art. 368]. O tego typu wadach nie mogło być mowy w przedmiotowym przypadku.

W tej sytuacji apelacja powoda w pozostałej części podlegała oddaleniu jako niezasadna na podstawie art.385 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ §1 i 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. obciążając w całości tymi kosztami powoda uznając, że pozwana przegrała sprawę w niewielkim zakresie. Na koszty postępowania apelacyjnego jakie poniosła pozwana złożyło się wynagrodzenie jej pełnomocnika w osobie adwokata, którego wysokość została ustalona stosownie do treści § 10.1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokacie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. 2015.1800 w brzmieniu obowiązującym od dnia 27.10.2016 r.).